

Delgeneralplan för de centrala delarna i Borgå, kulturmiljöutredningens enkät

19.5.2021

Kati Salonen och Mona Schalin Arkitekter Ab
Arkitektitöimisto Kristina Karlsson

Innehåll

Enkäten.....	3
Erhållna svar	4
Deltagarna	4
Deltagarnas bostadsområde och områden där de rör sig.....	5
4/12 Vilka egenskaper anser du att höjer en byggnads kulturhistoriska värde?	6
5/12 Borgås viktigaste kulturmiljöer	7
6/12 Min egen kulturmiljö.....	11
7/12 Identitet och stadsbild	14
8/12 Din närmiljö och dess historia.....	17
9/12 Områden som är viktiga för dig	20
10/12 Störande för kulturmiljön	22
11/12 Påståenden om bevarande av och hot mot kulturmiljön	23
12/12 Fria kommentarer	24

Enkäten

Enkäten genomfördes som en del av kulturmiljöutredningen för delgeneralplanen för de centrala delarna i Borgå. Syftet med enkäten var att samla in information om hurdana kulturmiljöer områdets invånare och brukare själva uppskattar och ser som värda att bevara, vilka slags miljöer som upplevs forma Borgås identitet, samt att kartlägga också mindre kända kulturmiljöobjekt som är betydelsefulla för områdets invånare och övriga brukare. Med enkäten kartlades också i vilken mån deltagarna värdesätter kunskap om sin närmiljö historia och hur väl de upplever sig känna till den. Genom flervalsfrågor med en serie påståenden att ta ställning till kartlades deltagarnas uppfattningar om bevarande av och hot mot kulturmiljön.

Den byggda kulturmiljön som begrepp? Vår byggda miljö består av byggnader, byggnadsgrupper, gårdar, gator, torg och öppna platser, idrottsplatser, parker och rekreationsområden. Till kulturmiljön räknas även odlingsmark, gårdshelheter, produktionsanläggningar, olika konstruktioner och trafikleder. Den miljö som människan har format utgör en berättelse om den kulturella utvecklingen, om näringarnas och levnadssättets förändringar och om olika tidsepokers värderingar. Individerna och samhället bär på minnen och erfarenheter, där platser och byggnader ofta har stor betydelse. Bevarandet av dessa anses vara viktigt och då platserna eller byggnaderna försvinner betraktas detta som en förlust.

I Borgå finns det flera objekt som representerar byggd kulturmiljö av riksintresse eller med värde på landskapsnivå. Inom utredningsområdet ligger till exempel Gamla Borgå med sitt ålandskap, trähuskvarteren i Borgå empirecentrum, herrgårds- och bylandskapet i Borgå ådal och bostadsområdet Hammars. I den byggda kulturmiljön ingår även mycket annat än de mest kända objekten. Ur den enskilda individens perspektiv kan den gamla, bevarade rian i åkerlandskapet eller vattentornet som reser sig som ett landmärke vara lika betydelsefulla.

I enkäten användes kartsöktjänsten Harava, utvecklad av Sitowise. Bakgrundsfakta som deltagarna ombads uppge inbegrep åldersgrupp, bostadens läge enligt områdesindelning och huruvida deltagaren var född i Borgå eller hade flyttat till Borgå senare. Vidare efterfrågades enligt områdesindelning de platser där deltagaren rör sig under vardagar och på lediga dagar.

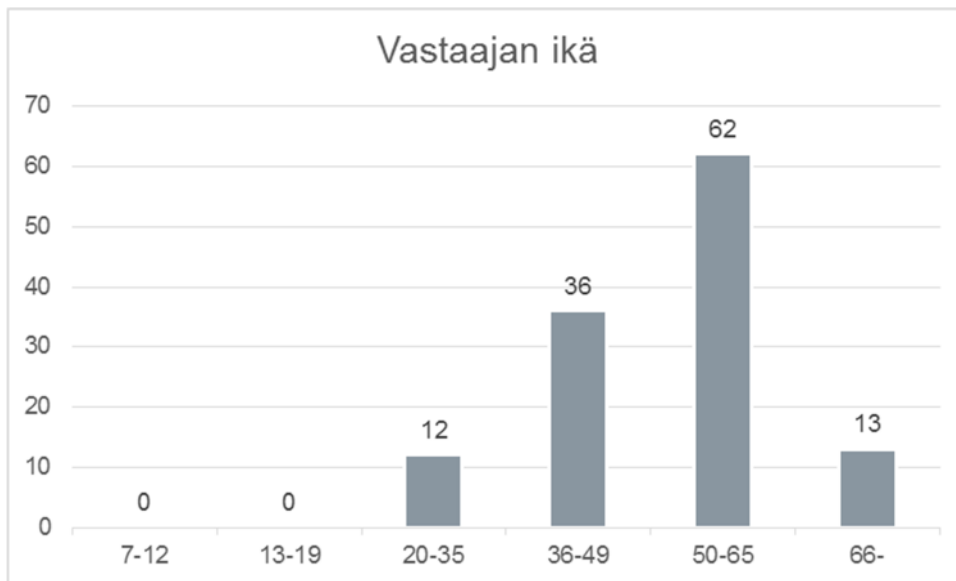
I de lokaldatabaserade frågorna ombads deltagaren markera kulturmiljöer av betydelse för en själv på kartan som antingen objekt eller områden. Vidare kartlades genom de kartbaserade frågorna objekt och områden som upplevs som betydelsefulla för områdets identitet och för stadsbilden, samt övriga, för en själv viktiga områden, som en önskar ska bevaras så oförändrade som möjligt. Genom enkäten kartlades också områden och byggnader som genom förändringar ansågs ha förlorat i värde som kulturmiljö.

Enkäten var öppen 12.1.2021 - 9.2.2021. Information om enkäten publicerades på stadens nätsidor och i stadens interna veckomeddelande. Ett meddelande om enkäten publicerades i lokalmedia och i bl.a. tidningen Uusimaa ingick 19.1.2021 en kort artikel om enkäten.

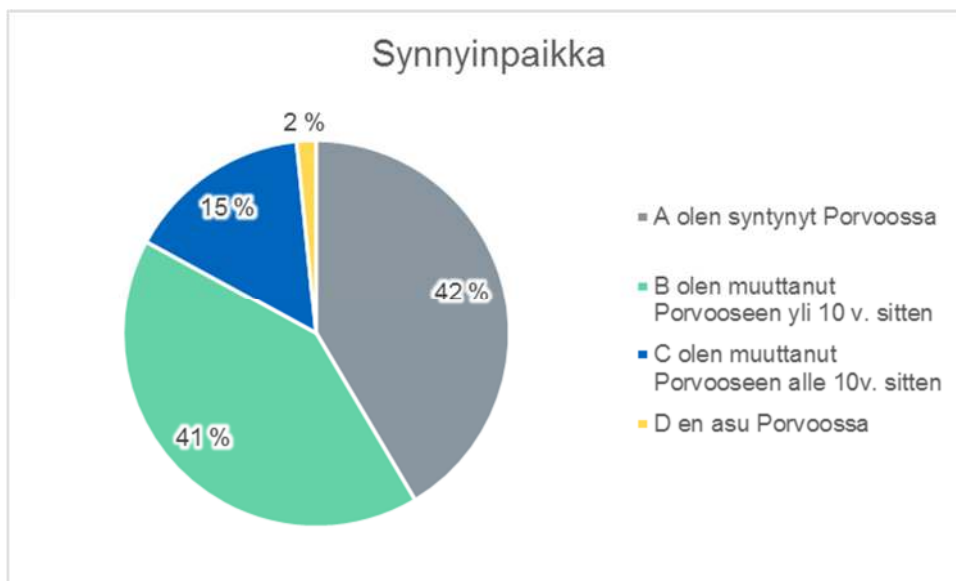
Erhållna svar

Enkäten besvarades av sammanlagt 123 personer. Fastän enkäten bestod av flera avsnitt och frågorna delvis var mycket detaljerade, kom det in rikligt med svar på alla frågor. På den första kartfrågan, som gällde de mest betydelsefulla kulturmiljöerna i Borgå, gavs rentav 174 kartsvar. Antalet omfattar både punkter och områden som märkts ut på kartan. I en del av svaren ingick en förklarande text. På de andra delfrågorna erhöles ca 50-80 svar per fråga.

Deltagarna

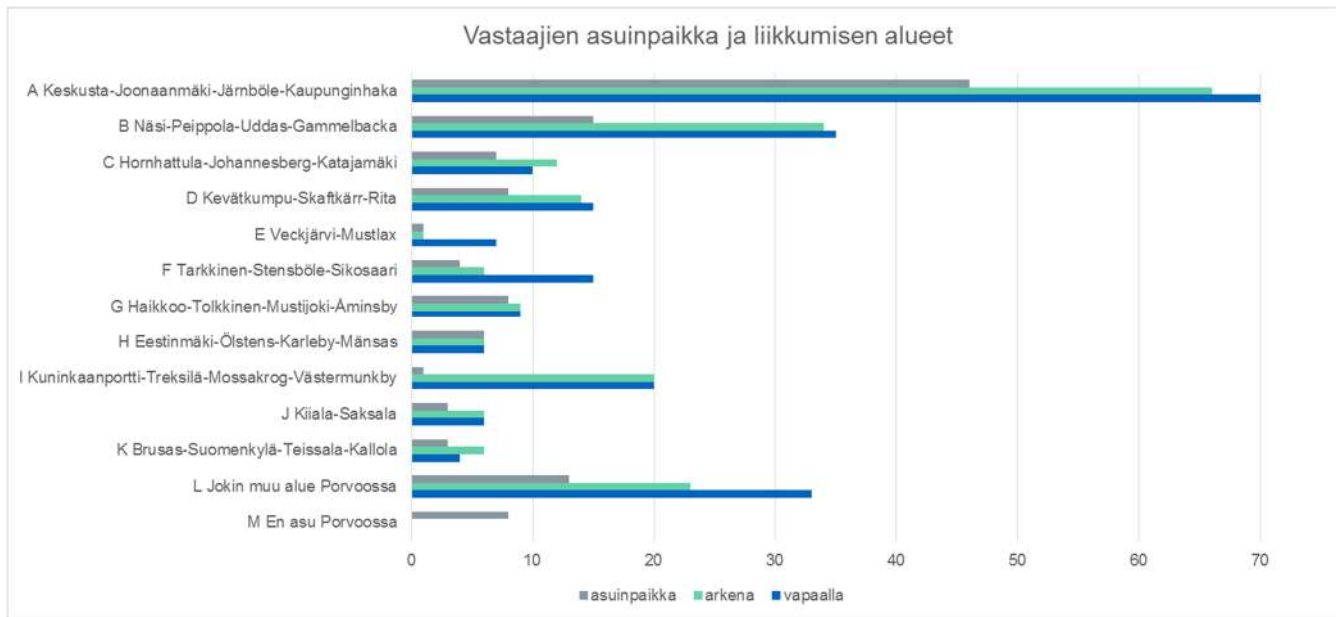

Av de som besvarade enkäten var ca hälften (50 %) 50-65-åringar och en knapp tredjedel (29 %) 36-49-åringar. 10 % av deltagarna tillhörde åldersgruppen 20-35 år och 11 % gruppen 66 år eller äldre. Enkäten besvarades inte av någon yngre än 20 år.

Av de som besvarade enkäten var 42 % infödda Borgåbor och nästan lika många, 41 %, hade flyttat till Borgå för över 10 år sedan. 15 % av deltagarna hade bott i Borgå under kortare tid än 10 år och 2 % var bosatta på annan ort.

Deltagarnas bostadsområde och områden där de rör sig

Svar på enkäten erhöles från alla de delområden som hade avgränsats i enkäten och också från personer bosatta utanför planområdet. Den klart största delen av deltagarna är bosatta inom centrumområdet på östra stranden av Borgå å, område A. Till det hör bl.a. centrum, Jonasbacken, Järnböle och Stadshagen. Den näst största andelen av svaren gavs av invånare i område B (Näse-Pepot, Uddas och Gammelbacka).

Till den överväldigande största delen rörde deltagarna sig inom området A både på vardagar och fritid. De närmast mest frekventerade områdena under vardagar var område B och områden i Borgå utanför planområdet (L).

4/12 Vilka egenskaper anser du att höjer en byggnads kulturhistoriska värde?

I den största delen av svaren ansågs i stort sett de uppräknade egenskaperna höja en byggnads kulturhistoriska värde. Enbart användning som en offentlig byggnad eller personliga minnen betecknades inte som lika viktiga som de andra egenskaperna. Som de viktigaste egenskaperna framhövdes väl bevarat utseende på en byggnad eller dess närmiljö, bevarade ursprungliga byggnadsdelar, ett byggnadssätt som är kännetecknande för en särskild tidsperiod samt skönhet. Också en byggnads ålder och historiskt betydelsefulla användning ansågs viktiga. Övriga egenskaper som formulerades i svaren var bl.a. en byggnads karakteristiska anknytning till agrar- eller stadskultur, att den är typisk, berättelsen om en byggnad eller dess betydelsefulla historia samt dess arkitektur. Också ett områdes mångfald av olika skikt eller helgjutna karaktär ansågs vara viktiga värden. Å andra sidan konstaterades i ett svar att allt inte behöver bevaras, det räcker att bevara lite av allt.

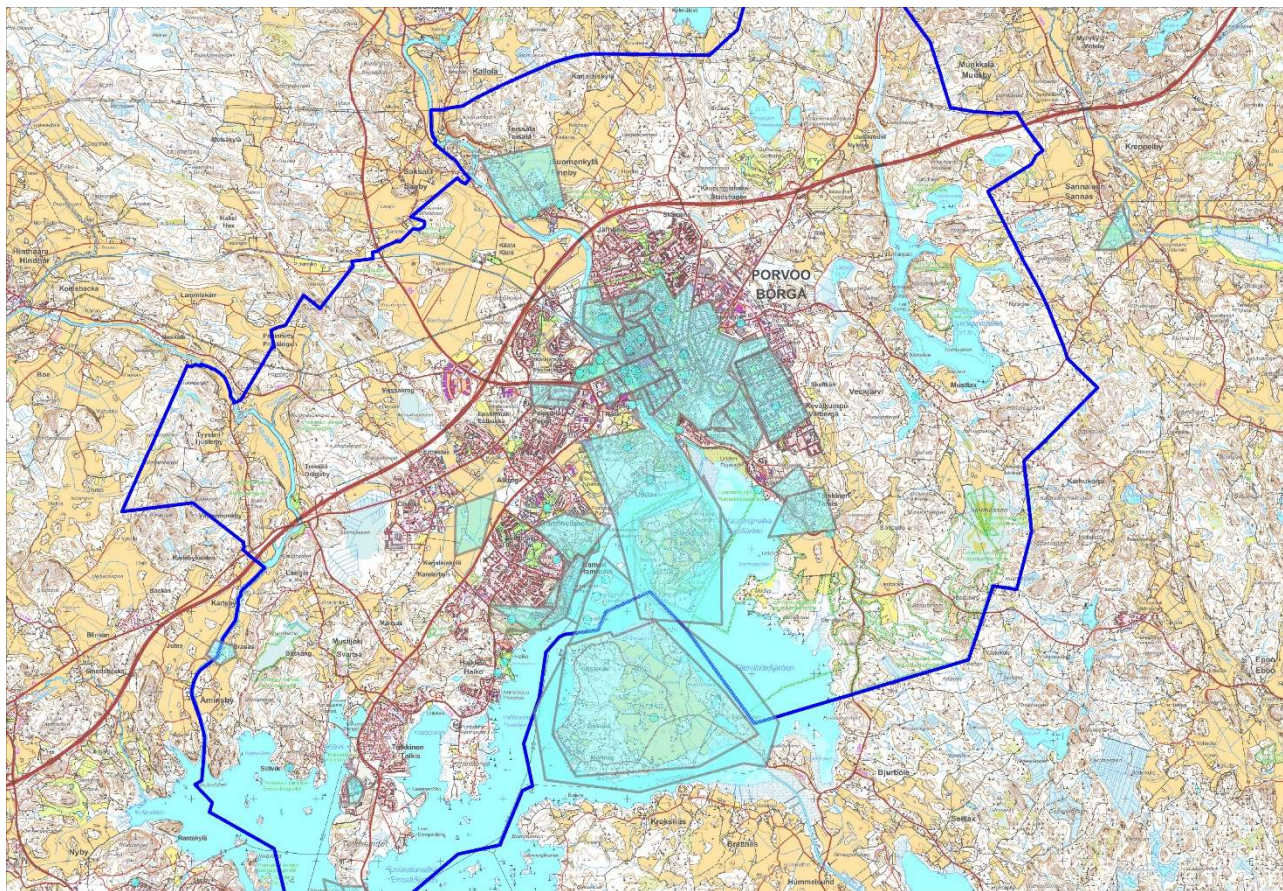

Någon annan orsak, i så fall vad?

<ul style="list-style-type: none"> • Byggnaden syns! • Upea rakennus • Tarina • Rakennuksen kunto • Liittyy Porvooseen ja sen historiaan. • Merkityksellinen historia • Byggnadens historia som en del av stadens gemensamma historia • Rakennuksen leimallinen yhteys maaseutu- tai kaupunkikulttuuriin. • Rakennus voi kertoa katoamassa olevasta agrarikulttuurista. Esim. Vanhat ladot peltojen reunoilla lahoavat kohta paikoilleen. • Rakennuksen kuntoa ja hyödynnettävyyttä suhteessa säilyttämisen kustannuksiin. Osa Huonokuntoisesta, mutta kulttuurihistoriallisesti rakennuksista vois tallentaa kuviksi, pienoismalleihin, yms. Ja purkaa uuden kulttuurikerrostuman tieltä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ainutlaatuinen Euroopankin mittakaavassa mitattuna lähes kokonaan puurakenteinen rautatieasema-alue • Rakastan vanhoja rakennuksia, asun itsekin sellaisessa. • Rakennus on tyypillinen alueen historian kannalta. • Arkkitehtuuri • Hyvä uudempi arkkitehtuuri, kerroksellisuus, eheä kaupunkimiljö myös lähiöissä • Hyvä arkkitehtuuri. Hyvä uusi rakennus voi olla kulttuurihistoriallisesti merkittävä • Alla byggnader behöver inte bevaras, men förstås lite från allt.
--	---

5/12 Borgås viktigaste kulturmiljöer

De viktigaste kulturmiljöerna, med vars hjälp du skulle visa det bästa av Borgå för en besökare.

På frågan erhöles 174 kartsvar, de flesta av dem försedda med en förklarande text.

Vid sidan av Gamla Borgå, Empirestaden och åstranden lyfte flera svar fram de grönskande småhusområdena i anslutning till centrum, uppförda huvudsakligen i slutet av 1800-talet, början av 1900-talet och under återuppbyggnadstiden. Bland dessa nämndes bl. a. Prästgårdsbacken, Kvarnbacken, Velkala, Jonasbacken och Rönnvägen samt frontmannahusen i Näse. Flera svar uttryckte bekymmer för hur områdenas karaktär skall bibehållas. Utöver bevarande ansågs det behövt att bättre än nu styra och övervaka också reparationsmetoder, färgsättning, gårdsmiljöer, parkeringsarrangemang samt kompletterande nybyggnad.

Svinö och Kokon framhövdes som viktiga och speciella områden med tanke på både kulturhistoria och rekreationsbruk. Hammars, Sågholmarna och Tolkis nämndes också i flera svar som unika områden med anknytning till gammal industrihistoria. Också strandrutten från centrum till Hammars nämndes i ett flertal svar. Haiko gårds park, stränder och skogar nämndes som viktiga. Som viktiga utsiktsplatser och utfärdsmål nämndes bl.a. Kokon, Tornberget i Gammelbacka, jättegyrtorna på berget intill Bergsta, samt bergen i Sillvik. Som ett betagande vackert område omnämns Brasas i Svartsåns ådal.

Vidare framträdde förorterna i Vårberga och Gammelbacka med anslutande grönområden som uppskattade områden.

Sammanställning av kartans textsvar

Gamla Borgå, åstranden, empirestadsdelen

Vanha Porvoo on kiistatta kansallismonumentti. Huomattavaa on, että jokainen alkuperäisestä rakenteellisesti ja ulkonäöllisesti poikkeavasti uusittu rakennusosa (ikkuna, ovi tai portti) murentaa pala palalta koko alueen arvoa. Rakennusvalvonnan tulisi olla todella tiukkana kaikkien muutoslupien suhteen ja rikkeistä sakottaa.

Vanhakaupunki on ainutlaatuinen, historiallinen ja kaunis.

Vanha kaupunki, Pappila, Linnamäki, Maari ja Näsinmäki muodostavat merkittävimmän yhtenäisen kokonaisuuden.

Linnamäki ympäristöineen ja näköaloineen Vanhaan Porvooseen. Historian havinaa!

Linnamäen alue ympäröivine niittyineen ja peltoineen, sekä jokiranta, ovat arvokasta ympäristöä sekä luontoarvoiltaan että kaupunkikuvallisesti ja arkeologisesti.

Koko Porvoo Engelin suunnittelemana. Pappilanmäki, iso peukku!

Empire kaupunki ja jokiranta venealueineen

Entinen teletalo on vaatimaton mutta hyvin ympäristöön sopiva. Julkisivu taitaa kaivata maalia.

Pieni korttelipuisto (Vaktornsgatan-Krutkällaregatan) jätetty oman onnensa nojaan. Leikkipuiston purkamisen jälkeen alueen hoito on ollut surkeata. Viime kesänä se jätettiin NIITYKSI! Puistossa on suojeltu tammi ja muita jalopuita. Ympäristössä vanhoja taloja ja suojeltu kivimuuri. Puiston läpi kulkee paljon ihmisiä ja se oli suosittu levähdys/kuhertelupuisto kun vielä oli edes penkki mutta nyt se on joutomaana.

Krigarbyn, biblioteket och Kvarnbacken med sina vackra gamla hus och stora trädgårdar. Hoppas man inte tillåter denna miljö att förstöras med för massivt bygge vid gamla Borgå Energis huvudbyggnad

Jokiranta on kaunis ympäri vuoden. Itäpuolella on eri aikakausina rakennettuja taloja ja länsipuolelle katsoessa näkee, miten Porvoota on viime vuosikymmeninä rakennettu. Jokiranta on kesäisin elävä paikka ja on mukava katsella ohi lipuvia veneitä. Jokiranta on kaunis, koska siinä on myös rakentamattomia alueita.

Hela området från Borgbacken till Alexandersgatan, på båda sidorna om ån är en sevärd helhet, gamla stan med sina unika byggnader och sedan hela västra åstranden med sina nya hög- och radhus.

Lyseonpuisto on kaunis ja sitä ympäröi historialliset rakennukset. Puistossa on hyvä leikkipaikka lapsille. Syksyllä puistossa kukkivat upeat hortensiat.

Keskuskoulu on kaunis ja ylväs rakennus. Porvoon parhaita uudempia rakennuksia (Adlercreutzinkatu 25)

Småhusområdena intill centrum

Ulkomaiset vieraani ovat aina ihastelleen kaupungin keskusta-alueella olevia omakotitalo-alueita ja usein omakotien väleille jätettyjä kävelyteitä/-polkuja.

Joonaanmäen/Pihlajatien alue on yhtenäisesti toteutettu alue. Isoilla tonteilla on usein käyttämätöntä rakennusoikeutta. Eräillä paikoilla, mm Koivutien loppupäässä tontille on ahtaasti rakennettu alueelle todella huonosti soveltuva talo. Tämän alueen yhtenäisyys tulisi turvata ja mieluiten estää lisärakentaminen, joka muuttaa alueen luonnetta merkittävästi.

Joonaanmäen kaupunkimetsä on Porvoon keskustassa elintärkeä henkireikä. Se on nyt jo kooltaan hyvin pieni ja asutuksen väliin kapeaksi jäänyt, eikä yhtään saisi supistaa. Keskustan alueella asuvalle ei samanlaista mahdollisuutta metsäpolkujen ja latujen äärelle ole tarjolla toista.

Pappilanmäen ja Myllymäen omakotitaloalueet ovat todella viehättävää ympäristöä. Valitettavasti monet alueelle sopimattomat uudisrakennukset ovat heikentäneet sen kokonaisarvoa, mutta vielä on aikaa suojella ankarasti kaikki säilynyt ja nostaa erityisen arvoon pihapiirien luonteen sekä alkuperäisten rakennusosien säilyminen.

Myllymäen kaava uusittiin yli 10 vuotta sitten. Yli kahden vuoden väentämisen jälkeen kaava hyväksyttiin uusilla liikennejärjestelyillä ja rakennusmääräyksillä. Esimerkkeinä talusrakennus ja aidat kuuluivat olla punaiset. Mitään liikennejärjestelyjä ei ole toteutunut ja tänne on tehty esim. vaaleanpunaista autotallia ja valkoisia aitoja. Uudisrakennukset ovat kyllä joko puu tai hirsirakennuksia mutta näyttävät betoni. tai

mineriittitaloilta. Yhdellä on koko kadunvarsin parkkipaikkaa!?

Velkalan rintamamiestaloit isoine puutarhamaisine pihoineen. 50-luvun rakennuskantaa syytä säilyttää. Velkalan alue on kauniisti ja yhdenmukaisesti rakennettu. Vaikka taloja on muutamilla tonteilla purettu ja tilalle rakennettu uusia, on uudet talot kuitenkin tyyllisesti alueelle sopivia. Tätä sopivuutta tulee jatkossakin edellyttää, mikäli purkulupia annetaan.

Svinö

Sikosaaren luonnonsuojelualueet ovat upeaa ulkoilualetta ja ehdottoman tärkeitä.

Lähiluontokohde, jossa alueelle tyyppillistä ja historiallisesti arvokasta huvilarakentamista

Sikosaari on hieno osa kansallista kaupunkipuistoa. Siellä on sopivassa suhteessa luontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä. Saaren historia kaupunkilaisten kesänviettopaikkana näkyy huviloissa, pienissä kesäasunnoissa ja vanhoissa puutarhoissa. Rakennusperintöä on saarella vähän ja se tulee säilyttää. Kaavamuutokset ja pysyvät sopimukset saarten asukkaiden ja kesäasukkaiden kanssa mahdollistaisivat rakennusten kunnostamisen. Kunnostaminen tulisi kuitenkin tehdä vanhaa rakennusperintöä vaalien.

Ånäs och Tarkis

Aunelassa on terassipuutarha, jonka kasvilajistossa näkyy vieläkin valistusajan kotiapteekin yrtit villiintyneinä.

Aunelan rannan huvilalla ja rantakallioiden päälle ja sivulle rakennetuilla puistorakenteilla on kulttuurihistoriaa, joka sykäyttää. Mannerheimien valurautaurna ja 120 vuotta leikattu lehväseinä ovat jäljellä pihapuistossa.

Tarkkisen alue

Vårberga

1970-luvulla WSOY:n ja Nesteen kulta-ajanvaikutuksesta nousseet Kevarin lähiöt kerrostaloinen, rivitaloinen ja nuorisotiloineen (purettu) kuvaavat duunariperheiden arkea teollistuneen pikkukaupungin laidalla. Pienet metsät ja kentät alueiden sisällä ja välillä huokuvat entisten pihapeliin historiaa. Herrojen ja duunareiden lapset pelasivat samoilla kentillä erilaisilla välineillä.

Västra åstranden, Näse, Kokon

Rantareitti keskustasta Hamarin Seolle on tärkeä kulttuuriympäristön haltuunoton väylä.

Hautausmaa, Näsinmäki ja hautausmaa. Haudat kertovat niin Porvoon kuin Suomenkin historiasta.

Näsin vanhat rintamamiestaloit hämmästyttävät meidän vieraita aina. Laitamme yleensä auton parkkiin ja kävelemme alueella. Monille kaupungissa asuvalle ulkomaalaiselle tämä on paratiisi. Heille on käsittämätöntä että kävelyetäisyydellä meidän kyläkeskustasta löytyy tällaisia rauhallisia paikkoja. Ja näin paljon vehreyttä. Ja esim että omasta kasvimaasta voi syödä. Tällaiset alueet tulisi säilyttää.

Kokoniemen vanha kansanpuisto on harvinaista herkkua ja näköalapaikalta näkee merelle.

Utsikten från Kokon

Hammars

Hamarin ranta

Täällä meidän vieraat yleensä viihtyvät. Idyllinen Hamari pienine vanhoine taloineen ja kapeine kujineen, joka on säilynyt hvvin. Amerikkalaiset ovat aivan tolkuttoman ihastuneita tähän paikkaan. Talvella eivät voineet uskoa todeksi kun kävimme kävelemässä jäällä, ja tutustumassa sahasaariin, ja niiden historiaan.

Hamarin rannan ja Örnshamnin yllätykselliset rauniot, huvilat ja työläisten asunnot sekä meren ranta muodostavat jännittävän ympäristön, jossa historia on hylättyä ja elävänä läsnä.

Krähkö ja sahasaaret.

Sahasaret uusiokäyttöön silti historiaa esitellen

Gammelbacka ja Tornivuori

Isoimman peukun annan Gammelbackalle! Niin kaunis alue, asunnot kauniita, ja hyvin suunniteltuja, monikansallinen asukaspoija! Tässä tulevaisuus.

Gammelbackan metsä ja Tornivuori ovat upeita luontokohteita aivan Porvoon keskustan tuntumassa. Tämän alueen rakentaminen tulee ehdottomasti kieltää ja alue tulisi suojella

kaavoituksessa. Tornivuoren kaltaista retkikohdetta ei monessa paikassa ole.

Tornivuoren kalliolla voi ihmetellä merimaisemaa ja sahasaarten menneisyyttä

Haiko

Haikkoon rannat ja metsät

Tonbergetistä aukeaa upeat näkymät Haikkoon selälle

Haikon kartanon puistossa on menneen maailman tunnelmaa ja hienoja näkymiä merelle sekä ranta, jossa voi kahlata. Lounaallekin pääsee.

Haikkoon vanha kylä ja saaristomeri

Tolkis

Tolkkisissa on karsea louhittu erämaa-aukea sekä komeita teollisuusrakennuksia pitkältä ajalta. Pikkuisessa puurakennuksessa on lounaspaikka, joka yllättää.

Varsinkin vanha sellutehdas on todella komea. Ja myös Tolkisbacken ympäristö vanhoine rakennuksineen. Tämä on kaunis ympäristö tavallaan. Ja merkitys koko Porvoolle on historiallisesti ollut iso. - Myös kertomukset pirtulaiturista ja vanhanajan laivureista muistuvat tästä paikasta mieleen.

Tolkislandet- södra udden; Vanha lossipaikka, sekä selluloosatehtaan ja sahan aikaiset virkistysalueet. Nykyään on osin yksityisessä omistuksessa. Täällä kävellessä tuntee historian, ja muistaa isoisan ja vanhusten ja poistuneiden kertomukset. Nykyään luonnollisessa tilassa, mutta minulle, ja monille ikäisilleni tärkeä, ja merkittävä paikka.

Övriga områden

Ekstocksvägen (Uddas)

Sillvikin kalliolla on erämaanluonnetta, mutta hiidenkiukaat kertovat pitkää kulttuurivaikutuksesta.

Brasas on aivan häkellyttävän kaunis alue kartanoineen ja hyvin säilytettyine vanhoine taloineen. Ajautetaan yleensä ulkomaiset vieraat tätä kautta. Harmi että emme tiedä tarkemmin kartanon ja ympäristön historiaa.

Ernestasissa on vielä jäljellä vanhaa kaunista kylämaisemaa, jota ei ole tuhottu taajamoittamisella, kuten Karjalaiskylää.

Bergstan takana kalliolla on hiidenkiukaat ja hyvä paikka piknikille. Valitettavasti jokilaaksoon ei juurikaan näy, sillä puusto on niin tiheä. Vähällä Maisemanhoidolla saisi ihmeen aikaan.

Tervajärven uimaranta (Veckjärvi)

Objekt utanför planområdet

Strömbergin pato, koski, suvanto ja voimala lapsuuden ja nuoruuden lempipaikkoja. Siellä vaihdettiin ensipusut ja otettiin ensikännit 70-luvulla.

Varlaxudden, fantastisk natur och hav

Varlaxudden on aivan upea paikka viettää aikaa, grillata ja katsella merelle.

Sondbyn kylä ja uimaranta

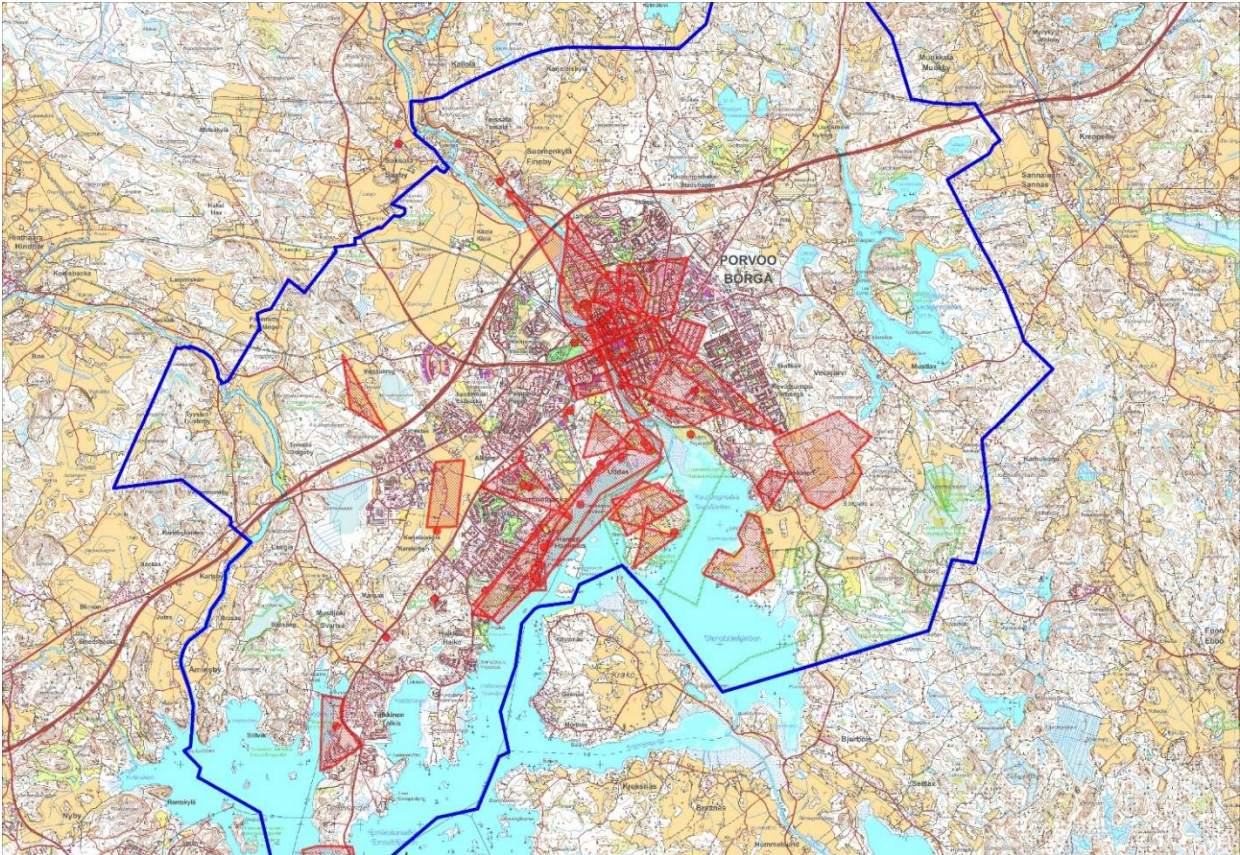
Virvik friluftsstig TOP3

Kråkössä yhdistyy kaikki Porvoon hienot tekijä: meri, maaseutu, asutus, työpaikat ja historia.

6/12 Min egen kulturmiljö

Markera på kartan sådana objekt och områden i den byggda kulturmiljön, som du tycker är viktiga. De kan till exempel finnas i närheten av ditt hem eller längs dina dagliga rutter. De kan vara allt från enskilda byggnader till större områden, byvägs- och gatuvyer, trädalléer, parker, enskilda träd och andra objekt som stenmurar, broar, kiosker, bryggor osv.

På frågan erhöles sammanlagt 85 svar. I dessa uppmärksammades i stor utsträckning samma områden som i föregående fråga, men dessutom objekt av personlig betydelse, så som den egna hemmiljön, mormors hem, offentliga byggnader, parker, rutter samt natur- och utsiktsplatser som upplevs som vackra.

Sammanställning av kartans textsvar

Centrum

Pappilanpelto; Rauhallinen ja kaunis kävelyreitti keskustan tuntumassa. Upea näkymä kirkolle päin. Metsää, joki ja peltomaisemaa ympärillä.

Linnanmäki; Edelfeltin mäntyä olisi syytä suojella esim. kehotuksella, ettei puun juuriin koskettaisi. Linnamäen alueella olisi hyvä olla opastauluja kertomassa kattavasti Linnamäen historiasta. Nyt se jää vieraaksi paikallisillekin.

Linnanmäki on alueena ainutlaatuinen. Tätä ei kaupunki ole mielestäni osannut hyödyntää missään. Monet ovat aivan haltioissaan kävellessään vesivallien yli ja tuntiessaan historian siipien havinan alueella.

Vanha Porvoo on kaupungin sydän

Pirunportaat ja sen läheisyydessä oleva pieni puisto. Aivan ihana ja kaunis pieni puisto.

Kirkko on tärkeä kohde jokapäiväisessä ympäristössäni

Papinkadulla oleva rakennus, jota ilmeisesti nyt taas remontoidaan. Se jossa on laivan kuva seinässä :)

Lundinkatu 16, asuintaloni, joka tyylillisesti edustaa 1960-lukua. Remonteilla on sen ajankohtaan sidottu ulkoinen olemus pyritty säilyttämään mahdollisimman autenttisenä.

Uusrenessanssityylinen kaupungintalo

Vanhan puiston läpi on hyvä kulkea. Ränsistymisen ja sekavuus vähän haittaavat, mutta isot puut palkitsevat.

Linnankoskenlukion rakennus edustaa tyypillisesti 50-luvun kouluarkkitehtuuria, vaikka värityksen vaihdos rikkoo ajankohdan värivalinnat.

Kalatorin portailla on mahtava pysähtyä olemaan keskellä kaupungin elämää. Voi pysähtyä ja olla osallinen ympäristöstä ja kaupunkielämästä.

Kun kerron ulkomaalaisille ystävilleni että näissä puurakennuksissa on ollut kouluni, eivät voi käsittää sitä todeksi.

Kolmen eri aikakauden talokokonaisuus, jossa vanhimmassa osassa historian havinaa. Kaunis kävelytie talojen ja joen välissä. Kauniita vanhoja puita kävelytien varrella.(Rantakatu)

Ånäs

Pellinginkatu on Porvoon kaunein katu

Vyn över Ruskis och Borgå åmynning

Västra åstranden, Näse, Kokon, Uddas

Länsiranta; Borgås finaste park!

Porvoon ainoa hyvä, ja suhteellisen monipuolinen skeittipuisto.

Kokonniemi ulkoilualue

Kokonniemen kärki on hieno virkistysalue joka on vajaakäytöllä. Paviljongissa voisi olla esim. kioski, josta myydään eväitä sekä vuokrataan piknik-koreja ja vilttejä. Pienimuotoisia ulkoilmakonsertteja.

Kokonberget; Motion och rekreation

Uddaksen kylänraitti

Svinö

Sikosaari on hieno osa kansallista kaupunkipuistoa. Siellä on sopivassa suhteessa luontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä. Saaren historia kaupunkilaisten kesänviettopaikkana näkyy huviloissa, pienissä kesäasunnoissa ja vanhoissa puutarhoissa. Rakennusperintää on saarella vähän ja se tulee säilyttää. Kaavamuutokset ja pysyvät sopimukset saarten asukkaiden ja kesäasukkaiden kanssa mahdollistaisivat rakennusten kunnostamisen. Kunnostaminen tulisi kuitenkin tehdä vanhaa rakennusperintää vaalien.

Hammars, Gammelbacka och Haiko

Hamarin koulu, siellä on peppua kulutettu monen sukupolven voimin, siellä on ollut evakoiden lapset, lapsenlapset ja heidän lapset. Meidän suku samassa luokahuoneessa kolmen sukupolven verran

Hamarin rannat. Hamarin kylä ja rantatie

Gammelbacka alueena ja koko sen alueen kasvu Nesteen mukana, ihka oikee 60 luvun lähiö. Mun mummo on ollut siellä raksalla töissä kantamassa kiviä.

Haikkoosta keskustaan ranta alue. Todella hieno rantaväylä!

Tolkis

Tolkkisten saha-alue; Tämä on se alue miksi meidän suku, ja monien, monien muidenkin muuttivat Porvooseen. Ilman tätä aluetta, Slipeniä ei minä, eikä moni saman ikäinen kaveri oltaisi olemassa.

Tolkkisten vanha saha on upea

Övriga

Finnbyn urheilukenttä, jota voitaisiin hyödyntää, tapahtumia kesäksi, koululaisille kesäleirejä

Finnbyn tarha joka käyttämätön, tätä hyödyntämään esim palvelutalona. Ihana rauhallinen metsäympäristö. Vieressä Teatteritalo jota pitää tukea ja säilyttää.

Karjalaiskylä ja sen historia. Alkuperäisen tien viereltä löytyy monta tarinaa

Minun mummola, lapsuudenkoti, ensimmäinen oma koti, mun historia(Ylä-Haikkoontie)

Nykyinen kotini josta on ihana peltomaisema, läheltä löytyy uutta ja vanhaa. Metsässä on samassa paikassa kuin lapsena.

Större områden

Kauniita kyläkokonaisuuksia on Hamarissa ja Haikossa ja maisemallisesti arvokkaita maaseutukyliä Ernestasissa, Tyysterissä, Mustijoella ja siinä osassa Karjalaiskylää, jota ei raiskattu Mansikkaniityn asuntoalueen kaavoituksella

Omat suosikit: kaikki mahdolliset pyöräilyreitit noin 50 kilometrin säteellä, joki soutaen ja meloen, Linnamäki, Emäsalo/ Haikkoo -suunta, vanha kaupunki, empirekaupunki, Kokonniemi/ Hamari - ulkoilualueet, Joonaanmäki, Kråkö, Pellinki

Områden utanför planområdet

Tolkkisten eteläosassa kaava-alueen ulkopuolella;

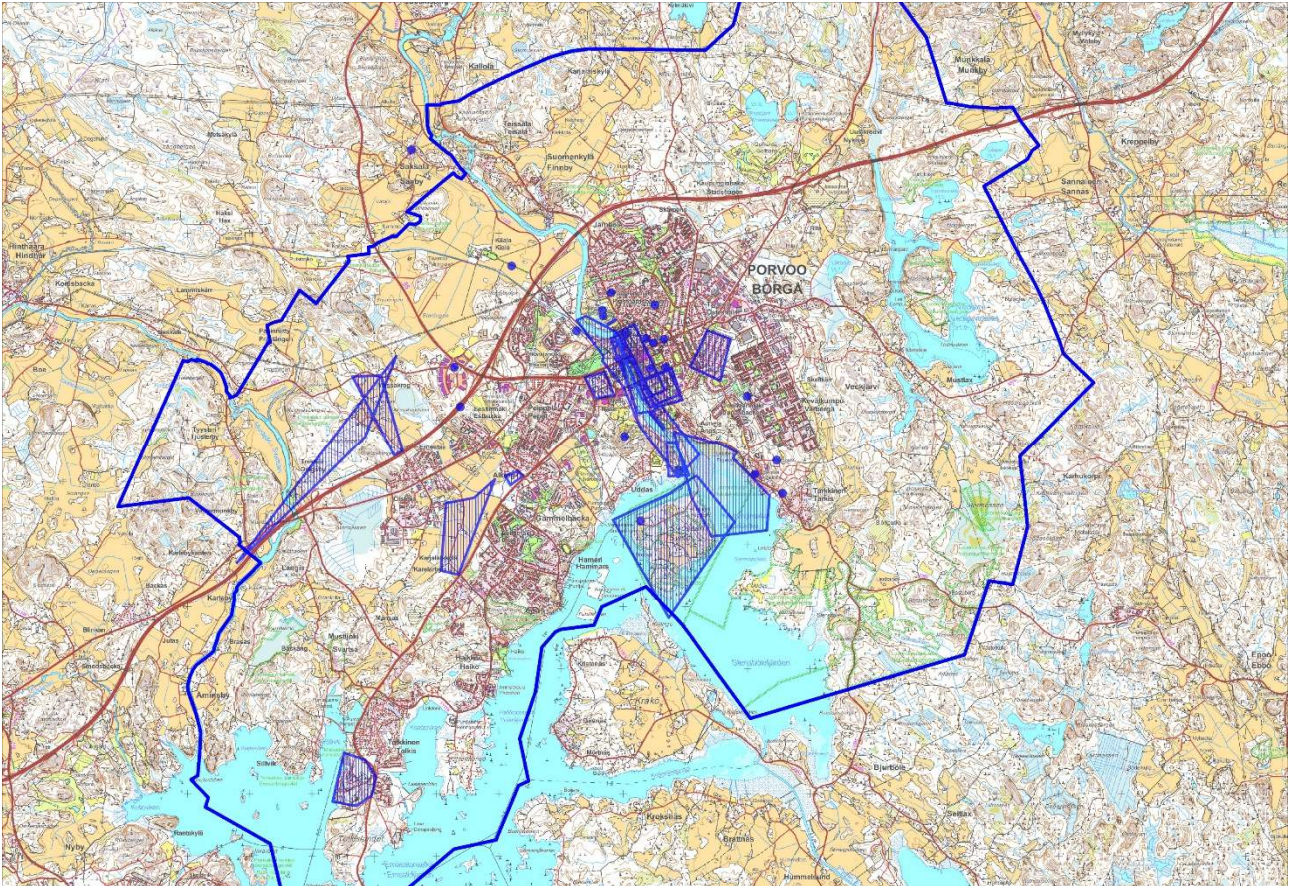
Harvoja luonnollisia alueita enää missä normaali ihminen pääsee rantaan. Paikalla on tosin myös todella paljon historiaa. Kaunis, ja myös historiallisesti arvokasta aluetta

Saksala on kaunis, idyllinen kylä.

7/12 Identitet och stadsbild

En byggnads eller ett områdes identitet uppstår på grund av särskilda, tydliga karaktärsdrag och relationen till omgivningen. En sådan miljö med tydlig egenart påverkar dessutom ofta den allmänna uppfattningen om hela staden eller stadsdelen. Vid sidan av de mest kända objekten finns dessutom många vardagliga miljöer och objekt, som kan ha stor betydelse för att skapa lokal identitet.

På frågan erhöles sammanlagt 49 svar. Som områdesobjekt lyfte deltagarna fram bl.a. åstranden, Velkalaområdet, Saxby, bylandskapen i Drägsby och Mossakrog, Kokonberget, Sköldvik, Vårberga och överlag naturen nära centrum. Som enskilda objekt nämndes bl.a. empirestadens innergårdar, Pomo-huset, stadshuset, Runebergs museums trädgård. Som landmärken nämndes bl.a. brandstationens torn, Kungsportens belysning, Borgåporten, Majbergets topp, Tolkis kraftverks skorstenar samt Kiala gård med dess alléer.

Sammanställning av kartans textsvar

Områden

Empirekaupungin sisäpihat. Sisäpihoja ei tulisi rakentaa umpeen. Alueelle on tyypillistä isot vehreät sisäpihat.

Jokiranta ympäristöineen muodostaa kansallismaiseman

Velkalan alue on kauniisti ja yhdenmukaisesti rakennettu. Vaikka taloja on muutamilla tonteilla purettu ja tilalle rakennettu uusia, on uudet talot kuitenkin tyyllisesti alueelle sopivia. Tätä sopivuutta tulee jatkossakin edellyttää, mikäli purkulupia annetaan.

Kaunis, rauhallinen kylämaisema, aitoa maaseutua. (Karlebykanten Drägsby-Mossakrog)

Siltä osin kuin **Karjalaiskylää** ei vielä ole raikattu ja sen rauhaa tuhottu Mansikkaniityn kaavoituksella, jäljellä on vielä vähän maaseutumaisemaa ja kaunista kylää.

Luonto keskustan lähellä!

Kokonkalliot; Ulkoilu ja urheilu ovat nykyaikaa. kaupunkikuvassa outo uusi valaistus osoittaa kuntoportaiden paikan selänteen taustaa vasten.

Kevätkumpu on viehättävä ja tyylikkäästi suunniteltu alue. Vaikka omakotialueilla onkin aina samanlaisia taloja vain pienillä variaatioilla, on koko alue arkkitehtonisesti rauhallinen ja edustanee 1970-luvun arkkitehtuuria. Tätä tulisi varjella ja estää suuret muutokset. Tasakattojen muuttaminen harjakatoiksi on ollut järkevää muutostyötä. Suurempia muutoksia tulisi välttää.

Enskilda objekt, landmärken och utsikter

Porvoon vanha kirkko

Under den mörkatiden av året är det upplysta **vattentornet** ett fint objekt!

WSOY:n talo on Porvoossa tärkeä kohde ja osa paikallisidentiteettiä.

Kyllä se tämä talo kertoo että olet tullut Porvooseen. (**Jokikatu 35**) Ja **Näsin Essokin**.

Gamla Borgå Energis kontor är en vacker byggnad och blickfång

Näsin kartano

Pomo-talo, hieno rakennus, jolla on pitkä historia tehdaskiinteistönä, naisopistona, Porvoon matkailualan oppil., nyt Careeria. Kiinteistön vanhin osa on vanha tehdaskiinteistö ja on tällä hetkellä hyvässä kunnossa. Samassa korttelissa olevaa toista, huonokuntoista tehdaskiinteistöä ei Ole tarvetta säilyttää. (Linnakoskenkatu 20)

Suomen hienoin museopuutarha, jossa on vanhoja kasvikantoja ja aidosti 1860-luun puutarhan piirteitä. Rakennuksen kanssa hieno kokonaisuus. (**Runebergin museo**)

Kaupungintalo torin laidalla lehmusten takana on hieno ja sopivan kokoinen.

Näkymä Näsinmäeltä yli vanhan Porvoon.

Mottoritien kallioiden valaistus teki kuilusta jotenkin portin Porvooseen. Nyt paikka on heikko, kun valoilla sitä ei enää kultivoida

Kuninkaanportin paloaseman torni ja Kuninkaanportin valot ovat nykyistä kulttuurimaisemaa, mutta vaikutelma paranisi jos istutettaisiin reunavyöhykkeet.

Kiialan kartano ja sen puukujanne ovat näyttävän jokilaakson hallitsijoilta.

Majbergets högsta punkt med träd från vägen sett är monument. Berget som sprängdes och placerades tillbaka som krossten i ringelvägen upp till det nya bostadsområdet var ett misstag. Det släta berget borde ha sparats där det var möjligt för vägdragningen.

Kokonniemen kärjessä oleva paviljonki on kunnostettu. Saisiko sen ympärille jotain joka houkuttelisi ulkoilijoita.

Sjukhusområdet kunde öppna sig som område utåt ända från fågeltornets korsning.

Sikosaaren laituri

Tolkkis; Voimalaitoksen piiput, vanha sellutehdas, ja siilot. Mutta vielä tänä päivänäkin leijuva kaarnan tuoksu kertoo että ollaan kotona.

Porvoon portti on maamerkki. Näistä korkeista ja matalammista taloista tietää, että kohta ollaan keskustassa. Talot ovat rakennettu väljästi ja niiden väliin jää piha-alueita sekä rakentamattomia puistomaisia alueita. Talot ovat hyvä esimerkki oman aikansa arkkitehtuurista ja tärkeä osa porvoolaista kaupunkikuvaa.

Objekt utanför planområdet

Saksalan kylä näkyy harjulle. Se on hieno ja vanha. Kilpilahti; Porvoon sydän sykkii täällä, se rahoittaa lähes koko Porvoon toiminnan.

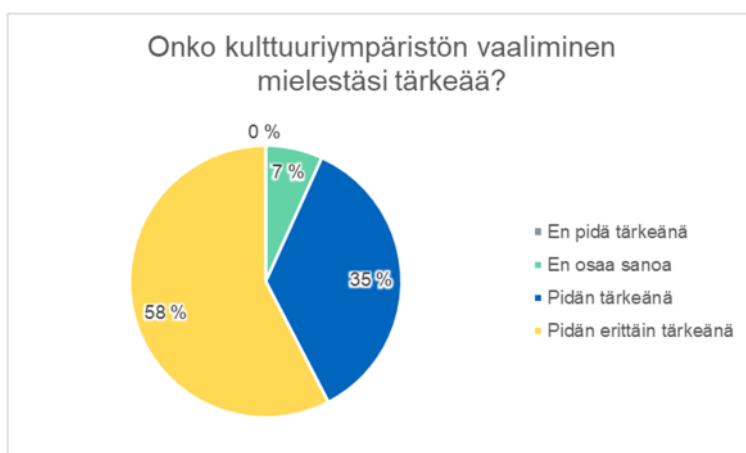
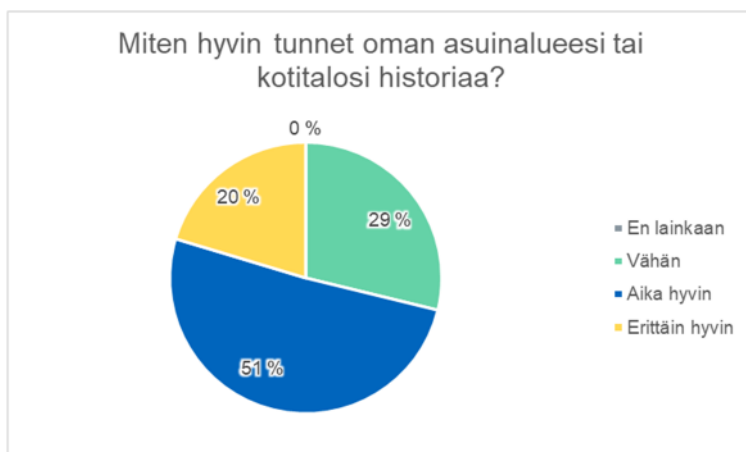
Sköldvik on osa Porvoota. Sen valot ja pilvitehtailu näkyvät kauas. Valot heijastuvat pilvistä ja alue kajastaa talvisin osoittaen teollisuuden merkityksen kaiken taustalla.

8/12 Din närmiljö och dess historia

Vi är intresserade av att få höra din åsikt: värdesätter du kunskap om din närmiljöns historia och hur väl känner du till den?

Nästan alla deltagare ansåg att det är viktigt eller mycket viktigt att känna till sin närmiljöns historia och att ta vara på kulturmiljön. Nära 30 % sade sig ändå veta bara lite om sitt eget bostadsområdes och bostadshus historia. Historiekunskap ansågs viktig bl.a. därför att den ger perspektiv, tidsdjup, förståelse, uppskattning, en berättelse, identitet, samhörighetskänsla, intresse för att bevara och vårda kulturmiljön, hjälper att förstå nutiden och navigera in i framtiden, och också att lära av tidigare misstag.

Varför anser du att historiekunskap är viktig eller varför tycker du att den inte är viktig?

Kun näkee taakse, näkee eteen.

Historiantuntemus tuo perspektiiviä muutoshaveisiin ja usein ymmärrys siitä, miksi asiat ovat kuin ne ovat, lisääntyy eivätkä kaikki muutokset enää tunnu tarpeellisilta (esim. vanhojen ikkunoiden uusiminen, joka useimmiten on alkuperäiseen verrattuna huononnut). Historian tunteminen myös sitouttaa paremmin ympäristön vaalimiseen, etenkin jos tutustuu alueiden ja rakennusten suojeluhistoriaan: miten moni nykyään todella arvostettu rakennus on ollut purkuvaarassa aikana, jolloin ollut epämuodikas

Historien lär oss navigera in i framtiden, det som varit misstag tidigare, skall inte upprepas, tex. förfasar man sig över varför man rivit gamla vackra byggnader på 1960 talet och byggt de fula kolosser vi idag har i centrum. Ändå vill en del fortsätta utsätta gammal historisk miljö för liknande tex. genom att förstöra området vid Karlsborgsgatan med nya massiva bostadshus som är helt överdimensionerade för området.

Arvostan ympäristöäni

Kertoo paljon eletystä elämästä, oppii ymmärtämään tapoja ja perinteitä, osaa yhdistää pikku Porvoon maailman tapahtumiin, kunnioittaa ympäristöä. Lisää yleissivistystä.

Historia luo tarinan ja mielenkiinnon kohteeseen.

Joka kaupungilla on tarina, se on matkailu- ja palveluelinkeinolle tärkeää.

Historia luo perustaa nykyisyydelle. Historia kertoo menneistä sukupolvista ja meistä itsestämme. Historia auttaa ymmärtämään nykyisyyttä.

Erityisesti nyt koronapandemian aikana ihmisten irrallisuus ja toisaalta kaipuu yhteisöön tuntuu jotenkin todella konkreettiselta. Näyttää sen, että ei ole ihan sama, millaisessa yhteisössä elämme. Kaupungin historia rakentaa yhdessä nykyajan kanssa identiteettiä kotikaupungille, jolla on kaikki potentiaali olla Suomen paras asuin ympäristö.

Historiekunskap är viktig för en själv och för eftervärlden.

Historiantuntemus auttaa meitä välttämään virheitä (esim. Joulutammikuun tulvat, Lounaistuuli = lounaissade). Mutta myös ankkuroi meidät juuriimme ja ystäviimme. Olen ollut onnekas, että olen kuullut isoisän ja hänen ystäviensä kertomukset paikasta missä elän. Ja tätä kautta on selvinnyt myös kuinka isoisän kaverit saattavat olla kavereideni läheisiä sukulaisia. Toivon että voin antaa tämän tiedon ja hauskat tarinat myös tuleville sukupolville.

Tämä on ihmisen kokoinen kaupunki. Toivoisin, että Länsirannalla ja Taidetehtaalla historia näkyisi taiteen keinoin, samoin odotan uutta toria/ keskustaa.

Jovisst. man bör känna till en del åtminstone. då förstår man också nutiden.

Kun historia on hallussa, on myös kiinnostus vaalia sitä.

Pitää olla perusta, jonka päälle tulevaisuutta rakennetaan henkisessä merkityksessä vrt. talon rakentaminen.

Utan historia finns det ingenting att bygga framtiden på.

Siinä on kivijalkamme

Aikoinaan Neuvostoliiton perustamisen yhteydessä pyyhittiin historia pois, mutta jo 20-luvulla osoittautui, etteivät ihmiset tai kansakunta voi elää ilman historiaa, joten aloitettiin historiankirjoitus, mutta 1600-, 1700-luvuista, lähihistoria pyrittiin unohtamaan - nyt kansa janoaa tuota historiaa, mutta osin se on pois pyyhitty. Ihmisen tulee tietää kuka on ja mistä tulee.

Porvoon kaltaiseen vanhaan kaupunkiin liittyy oleellisesti historia ja sen sukupolvelta toiselle kulkevat tarinat. Kaupunkimme on juureva. Historiasta kertovat säilytetyt rakennukset ja vanhat miljööt, sekä opastaulut kaupungin historiasta, tekevät kaupungistamme syvällisen ja arvokkaan asuinpaikan. Ne lisäävät turvallisuuden tunnetta, yhteisöllisyyttä ja kodikkuutta.

Varför anser du att historiekunskap är viktig eller varför tycker du att den inte är viktig?

Jos tiedämme mistä on tultu, niin on helpompi ymmärtää nykypäivää

On tärkeä kiinnostua laaja-alaisesti ympäristöstä, jotta elämällä olisi syvempi merkitys.

Menee yli. Esim. länsirannan rumat telakkahökkelit joku haluaa säilyttää

Sukupolvien ketjun tunteminen auttaa löytämään oman paikan omalta paikkakunnalta. Kerrostumat ovat hyväksi ja asuinalueille on hyvä sallia (toki samoissa mittasuhteissa) uuden ja vanhan rakennuskannan sekoittuminen.

Alueen historian tuntemus lisää arvostusta sekä paikkaa, että menneitä sukupolvia kohtaan.

On tärkeä tietää, miten nykyinen yhteisö on syntynyt, jotta pystyy pohtimaan, minne sitä on sopivaa kehittää.

Sen avulla ihmiset arvostavat aluetta enemmän.

Bidrar till invånarnas välbefinnande och historielöshet skapar ett utanförskap. Viktigt att höra till ett sammanhang, till att vara en del av något större.

Pidän tärkeänä säilyttää eri ikäkausien rakennuksia jälkipolville. Toivoisin että nykyään käytettäisiin enemmän puurakentamista myös kaupungeissa. Se sopisi hyvin Porvoon maisemaan.

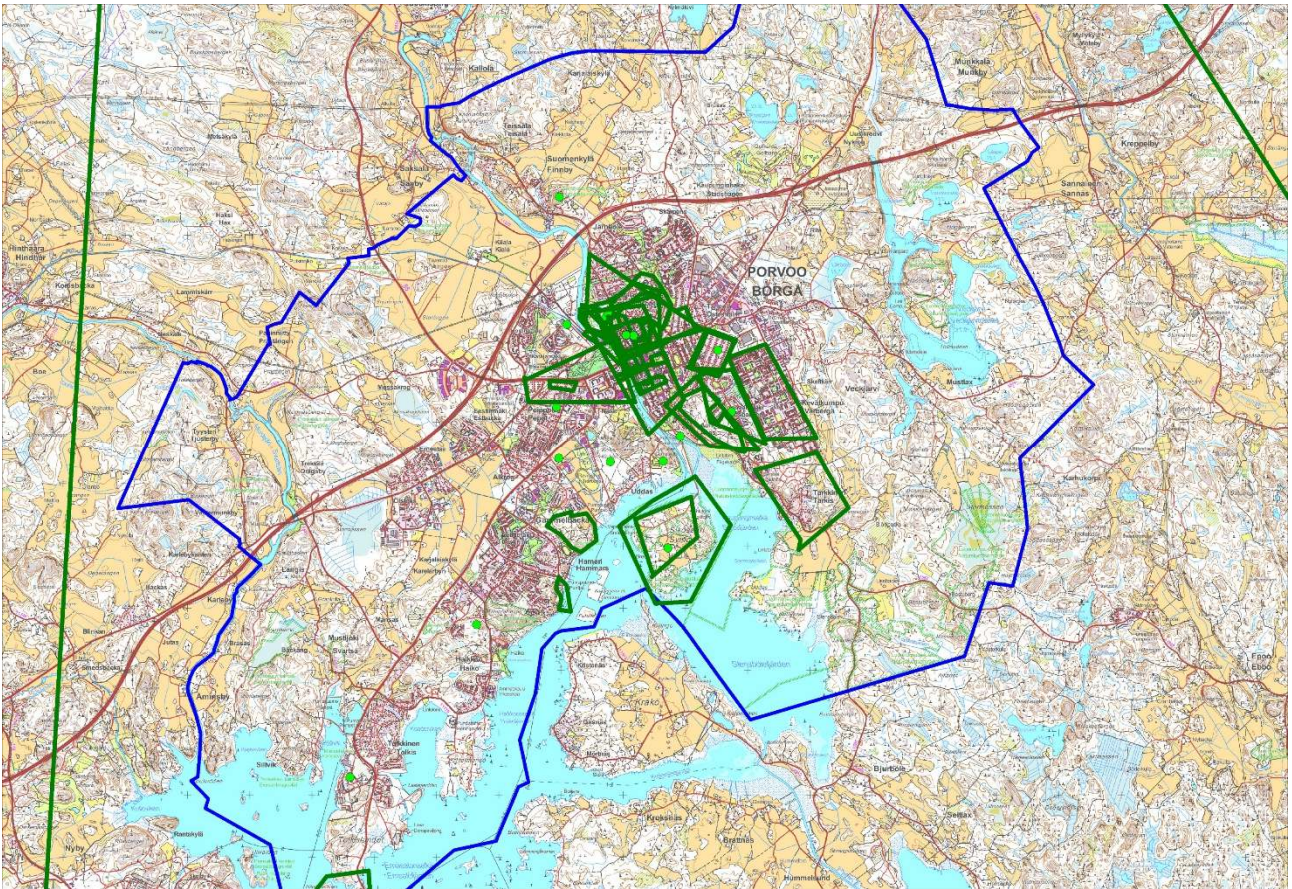
Varsinkin rakennusperinne olisi otettava huomioon uutta rakennettaessa, jolloin säästyisimme sisäilmaongelmilta

Asun vanhassa talossa, joka on vanhassa kylässä ja voin aistia molempien hengen vuosisatojen takaa.

Alue tunnetaan sen historiasta ja saataisiin dokumentoitua.

9/12 Områden som är viktiga för dig

Områden som är viktiga för dig, och som du hoppas att kan bevaras oförändrade i så hög grad som möjligt

På frågan erhöles sammanlagt 49 kartsvar, av vilka en del innehöll en förklarande text.

Sammanställning av kartans textsvar

Jerusalemn vuori, tästä pitäisi löytää lisätietoja.

Maaseutukylät, kuten Karjalaiskylän raiskaamaton osa, Ernestas, Tyysteri, Mustijoki, Hamari ja Haikko on säilytettävä muuttumattomina. Ei enää Mansikkaniityn kaltaisia ahtaita omakotislummeja, häiriöitä ja metelöintiä maaseudulle, jonka rauhan ja maiseman ne pilaavat. Maaseutukylistä ei saa tehdä laajennettua Gammelbackaa.

Vanha kaupunki, Linnamäki, Porvoon portti, Näsin 60 ja 70-luvun kerrostaloalueet, rakentamaton jokiranta.

Vanha kaupunki, jokiranta, empirekaupungin osa.

Vanhan kaupungin ja vanhojen rakennusten vaaliminen on erittäin tärkeää minulle. Maisema saa muuttua ja kehittyä, mutta vanhan ehdoilla. Kahvila- ja ravintolakulttuurin edelleen kehittäminen on minusta tervetullutta. Ihmiset tekevät lopulta kaupungin.

Koko Porvoo on minulla tärkeä, kokonaisuus!

Vanha Porvoo, Myllymäki, Pappilanmäki alue on idyllinen vanha kokonaisuus, jota tulee vaalia. Liian modernia rakentamista näillä alueilla tulisi rajoittaa. Vanhaan, aikakautta mukailevaan tyyliin tehtyä uudisrakentamista katsoa suopeammin.

Näsinmäki

Syanide itserakennettu skeittipuisto ja takana oleva metsä ovat kulttuurillisesti arvokkaita. Tämän tyylistä vapaasti haltuun otettua aluetta ei löydy muualta Porvoosta. Jokainen voi käyttää vapaasti omaa luovuutta alueella

Velkalan puutaloalue. Toivottavasti alue säilyttää oman tyyliinsä, eikä koskaan ikinä puutalojen sekaan tulla rakentamaan sieluttomia elementtitaloja. Talot elävät ajassaan, mutta alueen on oltava uskollinen juurilleen

Velkala

Åmynningen och öppenheten till ån bör bevaras så obebyggd och tillgänglig som möjligt.

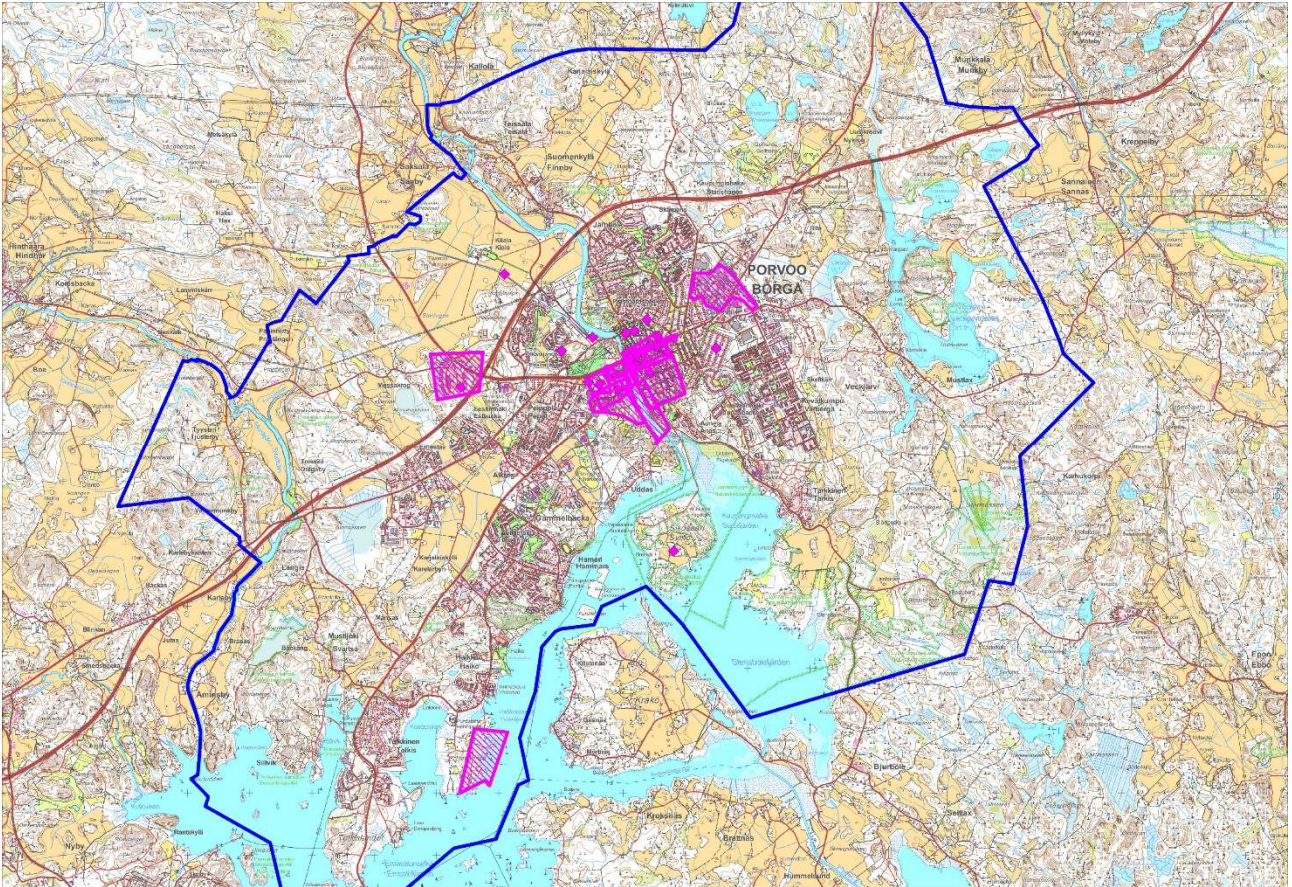
Kokonniemi

Pääskypellon läpi menevä vanha asfalttite pitää säilyä, koska siellä ei mopot, yms kulje. Lisäksi puut ja pensaat suojaa auringon paahdamista.

Natursstigen(Svinö), om möjligt borde den förlängas. Vägen och vyn från vägen till Svinö.

10/12 Störande för kulturmiljön

Områden eller byggnader, som du anser ha förlorat i värden på grund av förändringar

På frågan erhöles 35 svar. Bland områden som anses ha förlorat i värden på grund av förändringar nämns bl.a. Kungsposten, flervåningshusen i Näse, det område på Västra åstranden där flervåningshusen dominerar samt Velkala och Tarmola. Också bevarandet av empirestaden sågs i ett svar som misslyckat.

Sammanställning av kartans textsvar

Länsirannan kerrostalovaltaisempi alue on lähiömäinen ja epäonnistunut

Näsin kerrostalot; Aikansa rakennuksia, mutta ei kovin kaunis sisääntulo Porvooseen kun nämä rakennukset näkee.

Hermansö; Tämän alueen rannat on kaikki ulotumattomissa nykyään.

Kuninkaan portti on irrallinen alue melko kaukana keskustasta.

Kuninkaanportti on nykyisellään kammottava. Keskustan/ torin kehittäminen onkin jo aluillaan, sitä kannatan

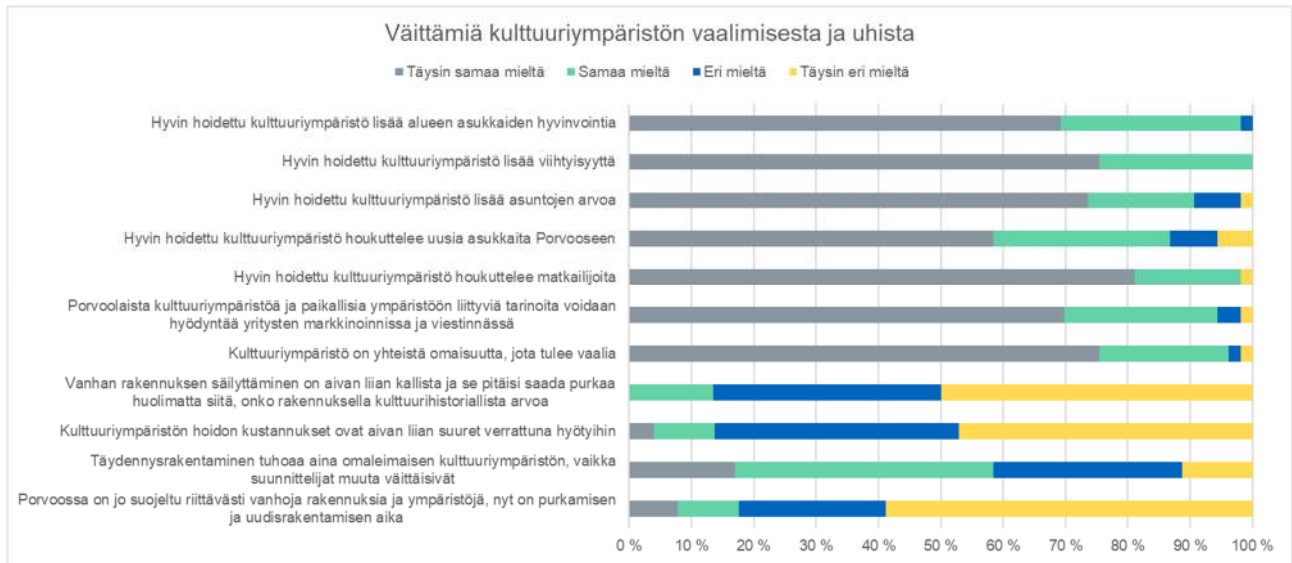
Empirekaupungin luonteen säilyttäminen on epäonnistunut

Piispankatu 15 talon voisi siirtää Linja-autoasemalle.

Velkala; Liian modernit, alueen yleisilmeeseen sopimattomat talot ja pihapiirit.

Tarmola; Koko alue suunniteltava uusiksi. Asutusta, kauppoja, elä kokonaisuus, jossa erittäin paljon mahdollisuuksia

11/12 Påståenden om bevarande av och hot mot kulturmiljön

En välvårdad kulturmiljö ansågs allmänt öka trivseln, invånarnas välstånd och bostädernas värde. Den ansågs också locka turister och nya invånare till Borgå. Drygt 10 % av deltagarna ansåg att kostnaderna för vård och bevarande ändå var för stora jämfört med nyttan, men den största delen var av annan åsikt. Över hälften höll i stort sett med om påståendet att kompletterande nybyggnad förstör en särpräglad kulturmiljö.

12/12 Fria kommentarer

Porvoo ei ole vain vanha Porvoo. Vanhat ränsistyvät kauniit tai funkkitalot eivät saa seistä kauan tyhjillään. Tähän saatava muutosta. Kauniimpia linja-autokatoksia, jotka yhtenäisiä ympäri Porvoota. Tällä hetkellä kaikilla ei ole edes katosta. Siivottava paremmin, liian kauan roskaa kaduilla, tienvarsilla tai liian täysiä roska-astioita myös bussipysäkeillä. Suomenkylän tarha saatava kuntoon ja aivan mahtava paikka palvelutalolle.

Muistakaa että Porvoo, ja varsinkin matkailijan Porvoo on muuta kuin keskusta.

Det skall inte vara möjligt att få till stånd en rivning av gamla byggnader genom att ignorera underhåll, tex. trähuset på Biskopsgatan invid stadshuset. Man har låtit det förfalla i tiotals år, och sedan påstår man att det inte går att renovera. Däremot kunde tex. gamla biblioteket på Mannerheimgatan med färdet rivras, definns väl ingen som tycker att det är historiskt värdefullt? Gamla Söderströms bokhandel är lite besvärligare, kunde bli en vacker byggnad om man renoverade.

Velkala säilytettävä entisellään, samoin lähikorttelit. Citymarket ja Nimbus pilanneet korttelin. Toukokuuri ruma, niin talot kuin tiet. Näsin kartano korjattava ja ympäristö siistittävä. Ruttopolku ja Näsin kivi kuntoon. Näsin os 3 edusta siistiksi ja tie Peipontieltä kuntoon. Parkki siistiksi ja järjestykseen. Rihkamatori ja keskustan tori ympäristöineen saatettava alkuperäiseen kuntoon.

Maaseutukulttuurille on annettava arvo siten, ettei maaseutua taajamoiteta kokonaan, kuten nyt ainakin Länsi-Porvoossa tehdään piittaamatta ympäristöstä. Alue alkaa olla yhtä suurta Gammelbackaa kaikkine lieveilmiöineen, kun kyliin tungetaan tontteja asukkaiden vastustuksesta huolimatta. Tontteja markkinoidaan maaseutumaisemalla ja rauhalla, joista ei ole mitään jäljellä sen jälkeen, kun esim. Mansikkaniitty rakennetaan ja asutetaan täyteen. Työmaa tuo jo nyt alueelle narkomaaneja ja varkaita.

Jos ei ole jo tuhottu niin varmana tullaan tuhoamaan, talot, viheralueet ja metsät. Porvoo paska paikka ja paskemmaksi muuttuu.

Olisin halunnut tuoda esille Kaarenkylän kauniin, kumpuilevan maiseman, mutta eipä ohjelma toiminut kännykällä. Mielestäni yksittäiset rakennukset keskustassa, vaikka ent. Musiikkiopisto ovat turhia suojeltavaksi. Mutta kokonaisuus on tärkeä.

Porvoo ei ole vain vanha Porvoo. Vanhat ränsistyvät kauniit tai funkkitalot eivät saa seistä kauan tyhjillään. Tähän saatava muutosta. Kauniimpia linja-autokatoksia, jotka yhtenäisiä ympäri Porvoota. Tällä hetkellä kaikilla ei ole edes katosta. Siivottava paremmin, liian kauan roskaa kaduilla, tienvarsilla tai liian täysiä roska-astioita myös bussipysäkeillä. Suomenkylän tarha saatava kuntoon ja aivan mahtava paikka palvelutalolle.

Tuossa edellisessä kysymyssarjassa (2.8) oli liian kyllä/ei -tyyppisiä kysymyksiä ja aika johdattelevia. Vanha rakennus pitää saada purkaa, kun se on liian huonossa kunnossa kunnostettavaksi. Tai sen muuttaminen järkevämpään käyttöön on mahdotonta. Esimerkiksi musiikkiopiston tontti on rakennuskannan vuoksi ollut todella hankala rakentaa. Samoin Etola. Huonoille rakennuksille voi antaa purkuluvan, mutta tilalle jotakin samannäköistä. Uusi rakennus voi olla vanhan näköinen. Ei betonikuutio.

Vanhat rakennukset tulisi säilyttää ja kunnostaa. Uudisrakentaminen täytyy tehdä vanhaa kunnioittaen samalla tyyllillä modernilla tvistillä

Toivoisin, että pieni puistoksi kaavoitettu alue Högnäsinkuja/ Nuohoojantie Haikkoon suuntaan menevälle kuntopolkuun rajoittuen kunnostettaisiin. Pelasta pörriäinen -hengessä sellaiseksi, että luonnon monimuotoisuus mahdollistettaisiin. Esim. https://yle.fi/aihe/artikkeli/2020/09/14/polytt_ajien-hatahuuto-on-kuultu-pelasta-porriainen-kampanja Nyt olisi otollinen aika, kun Högnäsinkujalle rakentuvat talot valmistuvat. Alue ei ole suuri, mutta leimallinen ko. korttelissa ja päässyt ränsistymään.

Håll centrum som centrum. Nu redan har det byggts ut i Borgå alldeles tokigt. Borgå är delad i 4 st delar. Man måste ha bil för att färdas från ställe till ställe. Sämsta stället blev Kungsporten. Ser ännu helt ofärdigt ut. **ä...ka** från hus till hus. Grym miss i våra tider då man borde ha ett parkeringsställe och

kunna gå från ställe till ställe. Hellre sen vettiga stadsbussar som verkligen fungerar som i tex Helsingfors. Minska på lappisornas jobb. Det är välkänt i hela Finland.

Haikkoosta Keskustaa rajoittuvan ranta alueen hyödyntäminen vapaa-ajan käytössä. Rantatien jatkaminen Seolta Haikkooseen

Meillä on upea Vanha kaupunki ja empirekaupunginosa. Niitä pitää jatkossakin suojella. Suojeltavat hajakennukset ympäri kaupunkia eivät ole järkevää suojelua. Nyt pitää rakentaa tämän vuosituhannen muistomerkit tuleville polville. Kaupungin täytyy kehittyä, emme elä pelkällä historialla.

Vanhaa kaupunkia pitää tukea niin, että sen rakennukset ja ympäristö pysyy kunnossa ja säilytettävänä. Sen sijaan keskustan eli Mannerheiminkadun, Aleksanterinkadun ja Linnankoskenkadun varrella olevat vanhat rakennukset voi purkaa, jos ne ovat liian kalliita kunnostaa. Uudisrakentamisen tulee kuitenkin soveltua ympäristöönsä ts. ei liian korkeita taloja eikä pelkkä betonia tai lasiseiniä vaan kannattaa suosia puutalorakentamista.

Vastaajan tiedoissa kysyttiin, oliko syntyjään porvoollainen vai muuttanut ja vain yhteen kohtaan pystyi vastaamaan. Mielestäni on tärkeä tieto, kuinka moni syntyjään porvoollainen, muutti tänne takaisin!

Porvoossa on jo vanhakaupunki ja empirealue. Nyt tulisi turvat muitakin alueita. Joonaanmäen ja Pihlajatie alue sekä Velkala ovat yhtenäisiä tietyn aikakauden alueita. Samoin Kevätkumpu on yhtenäisesti suunniteltu ja toteutettu. Nämä alueet ovat säilyneet varsin hyvin. Niitten suojelulla on kiire. Erityisesti Joonaanmäen/Pihlajatie alueella tonteille on alettu rakentaa alueelle kelvottomasti soveltuvia taloja. Isot tontit pilkottu pieniksi lapuiksi. Väljäksi tarkoitettusta alueesta tulee ahdas.

Mannerheiminkadun Hopeantalon korttelissa puurakennukset on syytä säilyttää ja purku-uhanalainen kivirakennus joko kunnostaa tai sen tontin osalle rakentaa puurakennuksiin sopivat, mielellään puiset uudisrakennukset, jotka yhtenäistävistä korttelin tyylillisesti. Hopeantalo on

säilytettävä historiallisesti Werner Söderströmin syntymäkotina. Etolantalontontille talon kanssa tyylillisesti yhteensopivat asuinrakennukset. Kaivokadun tyhjä pysäköintitontti on syytä vain siistiä ja kunnostaa.

Vanha kaupunki alueen ulkopuolella on paljon huonokuntoisia kulttuurihistoriallisia rakennuksia. Olisi hyvä päättää mitkä säilytetään, kunnostetaan ja ylläpidetään tuleville sukupolville. Päättämättömyyden johdosta kaupungin viihtyvyyden vain kärsii ränsistyvistä ”kulttuurihistoriallisesti” tärkeistä rakennuksista, joiden kaikkien ylläpitämiseen eivät mitkään verorahat riitä. Näiden rakennuksien tilalle tulisi rakentaa laadukkaita, 2020 luvun rakennuksia, jotka ovat hetken päästä kulttuurihistoria

Vanhassa vara parempi

Vaikka Porvooseen rakennetaan jatkuvasti lisää asuntoja ja asuinalueita, toivon sen pysyvän tunnelmallisena pikkukaupunkina.

Rakennusperintä on oleellinen osa kansallista kaupunkipuistoa ja sitä tulee vaalia.

Mer konst i urban miljö ökar trivsel och ger särprägel åt området. Ta med konstnärer i utvecklandet av miljöer.

Det var svårt att använda kartan och att skriva då man inte såg texten, men fula hus som borde rivas är gamla biblioteket och Etola huset på Mannerheimgatan.

Totuus kaupungin vaikeuksista toteuttaa järkevästi huoltoja, saneerauksia ja entisäimistä tuntuu johtuvan hyvin paljon poliittisten päättäjien (maallikkojen) mielipiteistä, jotka EIVÄT perustu faktoihin vaan oman porukan intresseihin!

Tyhjät hylätyt rakennukset keskustassa pitäisi purkaa vaikka parkkialueiksi jos ei niillä huudeilla asuminen kiinnosta. Ja telakkahökkelit pois länsirannalta.

Näitä päätöksiä ei tehdä meitä varten, ne tehdään tulevia sukupolvia varten. Uudisrakennukselle on omat paikkansa, mutta alkuperäisiä lähes muuttumattomina säilyneitä alueita tulisi varjella

tulevienkin aikakausten muotioikulta, jotta Porvoossa säilyy kerroksellinen historia asumisen muodoista: hirsitalot, jälleenrakennusajan puutalosta, elementtikerrostalot. Yksittäinen tila ympyröitynä vääränlaisella ympäristöllä menettää elinvoimansa aivan kuin öljyyn pudonnut lintu; kadonnut kauneus.

Luonnossa liikkujana arvostan peltoja ja metsiä mitä on hyvä säilyttää kaupungin läheisyydessä. Porvoo ei menesty, jos tämä ehdetaan täyteen rakennuksia. Täältä haetaan luontoa ja väljyyttä.

Vanha kirjastotalo pitäisi purkaa, koska se rumentaa kadun ympäristöä. Lundin eteen ei tarvitse rakentaa mitään. Gammelbackan kehitys ei ole mennyt eteenpäin. Siitä tuli mieleeni, että kaupunki voisi vaihtaa Viertotien päättärin bussipysäkin kopin, sillä se on todella ruma ja vanha ja ihan hävettävä.

Lundinkadun päähän rakennettava Virkkulankylä ei saa erottua rakennusmiljööstä liikaa. Ei liian korkea verrattuna muuhun/vanhaan rakennuksiin.

Porvoo houkuttelee vierailijoita kotimaasta ja matkailijoita kauempaakin juuri vanhalla, perinteellä ja historiallisuudella. Siksi keskiselle kaupunkialueelle ei saisi rakentaa historiallisuutta rikkovaa monumentaalista. Lasipalatsia, tornitaloja ja sellaista. Voi olla uutta ja modernia sisältä, mutta ulkokuoren ja -puolen pitäisi sopia

historiallisen kaupungin kokonaiskuvaan. Esimerkiksi jokiranta-alueelle Aleksanterin sillan ja Kokkonniemen paviljongin välille soisi esim. perinnerakentamista.

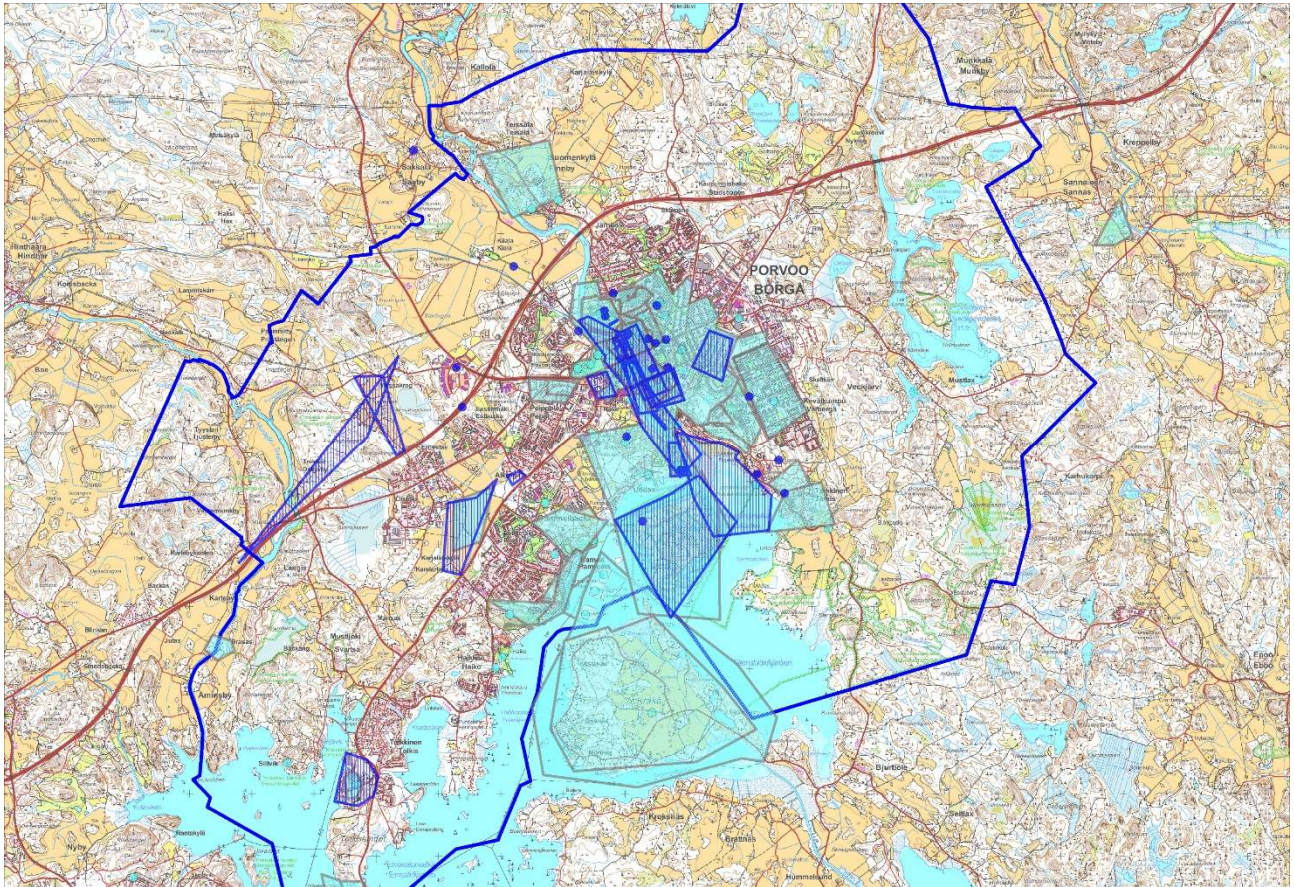
Toivoisin Porvooseen lisää katutaidetta ja urbaaneja paikkoja. Unelmien Porvoossa olisi hyvin skeitattavaa laattaa, joka ei tärise jaloissa. Porvoossa olisi potentiaalia suosituksi skeittaus matkustus kohteeksi. Skeittaus pitäisi ottaa kaupunkisuunnittelussa huomioon, niin että kaupungille rakennettaisiin obstaakkeleita, jotka soveltuisivat skeittaukseen. Esimerkki kaupunki on Kööpenhamina. Näin edistämme uusien sukupolvien jäämistä urbaaniin Porvooseen. Porvoo saa olla myös nuorekas!

Mycket vackert och kulturhistoriskt värdefullt har rivits under årtionden och det kan åskådas i Borgå centrum som en råddig, osammanhängande och direkt ful arkitektur. Trots det har Borgå utöver Gamla stan området som är rena pärlor och som bör absolut bevaras och skyddas för kommande generationer. Vi finländare åker utomlands och beundrar motsvarande städer i Mellan-Europa och glömmar att vi har liknande i vårt eget land. Levande medeltida städer som skyddas och värnas - det mår alla bra av

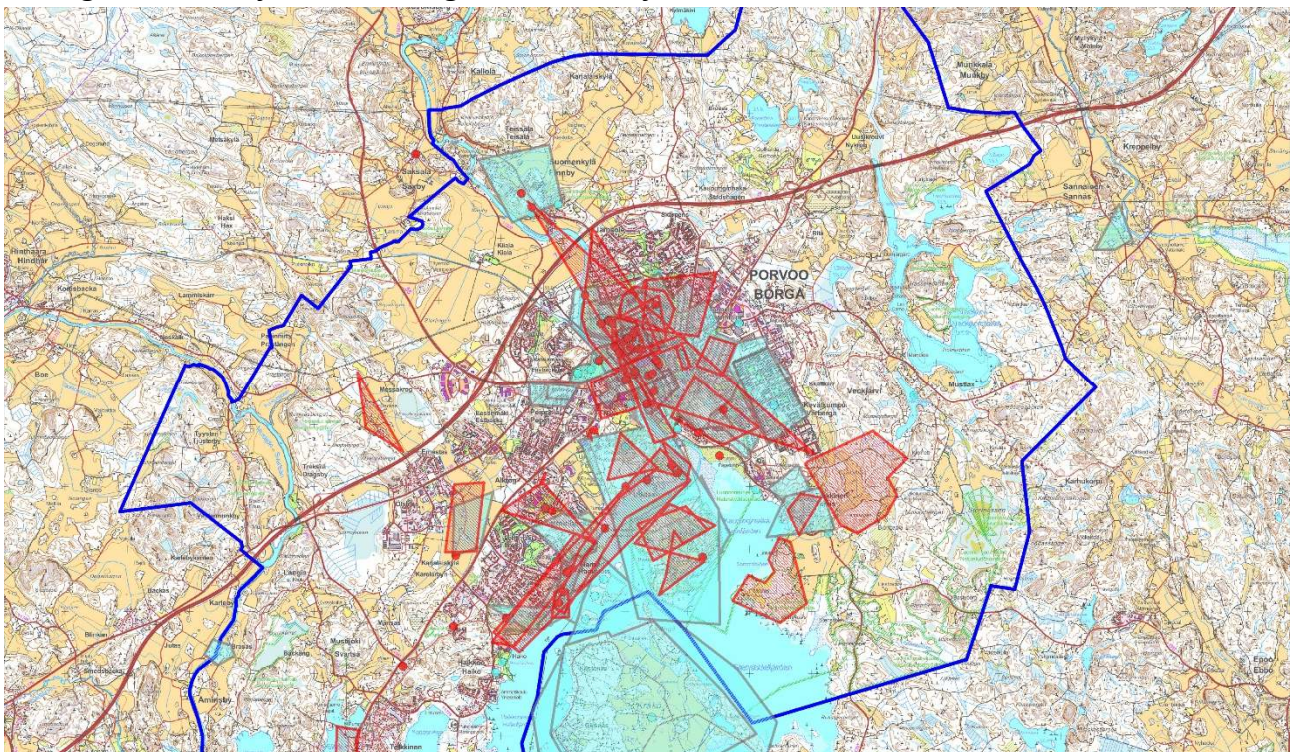
Nyt kun rahaa on Porvoolle myönnetty, niin Kokkonniemen kärkeen pitäisi rakentaa uimalaiturit.!

Sammanställningskartor

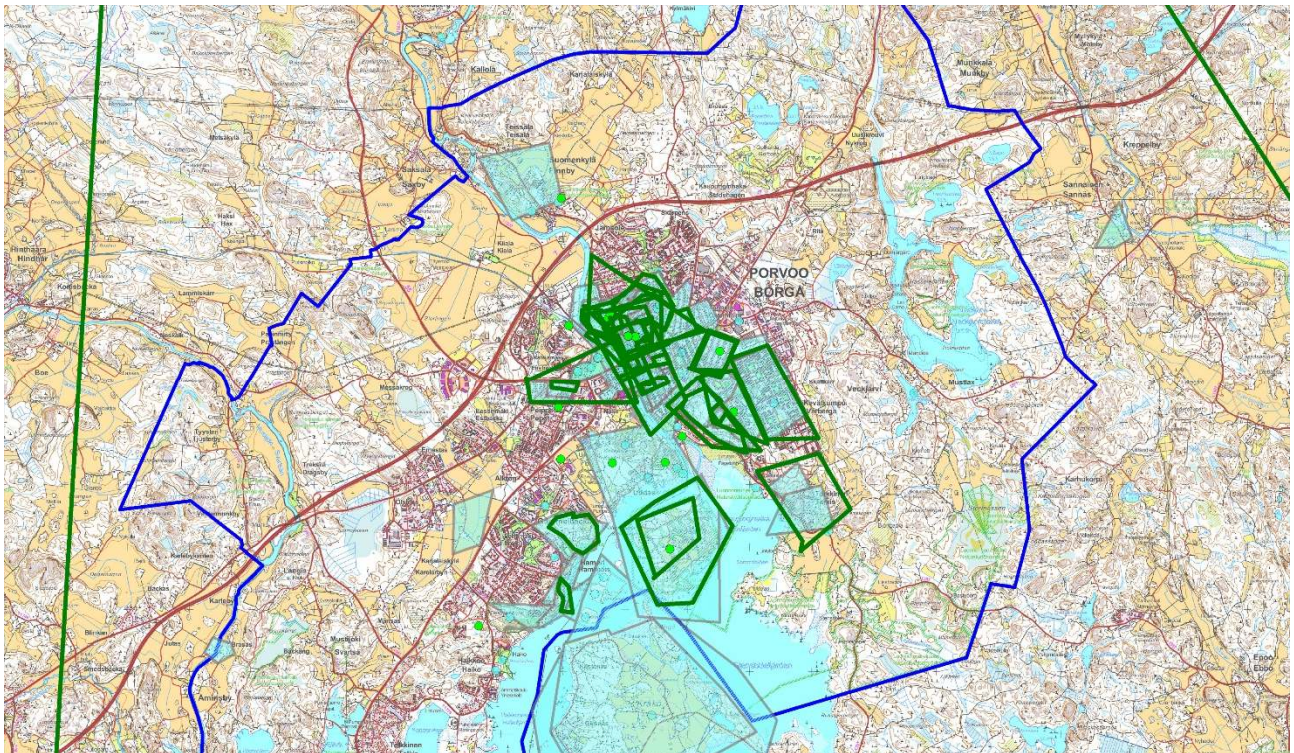
De viktigaste kulturmiljöerna, identitet och stadsbild

Min egen kulturmiljö och de viktigaste kulturmiljöerna

Områden som är viktiga för dig och de viktigaste kulturmiljöerna

De viktigaste kulturmiljöerna och objekt och områden som är störande för kulturmiljön

